

A TISZÁNINNENI
REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET

MISKOLCON, 1932. ÉVI MÁJUS HÓ 27-IK NAPJÁN
TARTOTT RENDKIVÜLI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE :

DR. LENGVEL ISTVÁN

EGYHÁZKERÜLETI LELKÉSZI ALJEGYZŐ.

171. SZÁM.

VI. 1471. / R

SÁROSPATAK.

NYOMTATTA : KISFALUDY LÁSZLÓ A REF. FŐISKOLA BETŪIVEL
1932.

A tiszánineni református egyházkerület 1932. évi május hó 27-én rendkívüli közgyűlést tartott Miskolcon Farkas István püspök és Zsóry György h. főgondnok elnöklete alatt.

Jelen voltak:

Az abaúji egyházmegyéből: Cziáky Endre esperes, Farkasfalvi Farkas Géza gondnok, Medgyasszay András lelkészi részről.

Az alsóborsodi egyházmegyéből: Pósa Péter esperes, Zsóry Lajos h. gondnok; Román Ernő, dr. Enyedy Andor, Nádházy Bertalan lelkészi részről; dr. gróf Haller József világi részről.

Az alsózempléni egyházmegyéből: Hegedús László, Kun Zoltán, Janka Péter lelkészi részről; Hodossy Béla világi részről.

A felsőborsodi egyházmegyéből: Elek József esperes, Zsóry György gondnok; Varga Imre, Svingor Jenő, Tóth János lelkészi részről; Bónis Aladár, Bárczay László, Makláry Dezső világi részről.

A gömör-tornai egyházmegyéből: Juhász László esperes, Ablonczy László lelkészi részről; dr. vitéz Gööz Lajos világi részről.

Mint egyházkerületi tanácsbírák: Kovács István, Forgács Gyula lelkészi részről; Bernáth Aladár világi részről.

Mint tanárképviselők: dr. Mátyás Ernő a sárospataki theol. akadémia, Elekes Imre a sárospataki főgimnázium, Péter Pál a miskolci leánygimnázium, Csorba György a miskolci reálgimnázium képviselője.

Mint tanítóképviselők: Tóth István, Péter József.

Mint egyházkerületi jegyzők: dr. Lengyel István aljegyző lelkészi részről; Dombay László főjegyző világi részről.

Mint egyházkerületi pénztárnok: dr. Kovács Kálmán.

Mint a sárospataki főiskola gazdasági választmányának képviselője: dr. Trócsányi József.

1. Farkas István püspök — a 63. dicséret 1. versének eléneklése s bibliaolvasás (Ap. Csel. I. 9—11.) után — a Szentlélek Isten áldó kegyelmét kéri tanácskozásunkra s árvaságunk sötét útaira a megsegítő, gyámolító, vigasztaló isteni erő kiárasztásáért esedezik a Mennyei Atyához a következőképen:

Minden gyermekednek sorsát féltő szeretettel intéző Isten, édes jó Atyánk! Áldunk és dicsérünk Téged, ki csodálatosan sokra becsüllötted az embert. Bárhova nézünk, — rakva ég és föld a Te dicsőségeddel s e nekünk nyilván megjelentett dicsőség szépsége magasztalásodra indítja szívünket, — életünknek minden idején.

Mint a tavaszi mezőkön átsuhanó életformáló erők simogató csókjára kivirágoznak a völgyek, a halmok és idejére kalászba borulva, gyümölcsévé érlelődve megőrzőivé lesznek a magban elrejtett örökéletnek — a Szent Lélek csodálatos áramlása segedelmével, éppen úgy adjuk át mi is magunkat a bennünk titkon munkáló akarásaidnak!

Áldott légy Szent Lélek Isten a lelkek ez indításáért, melyek által belenőhetünk mi is az örökkévalóságba, hogyha kivirágoznak s kalászba érlelődnek a Te Lelked által bennünk élő életszépségek s várhatnak ránk a mennyei polgárság egeidben elrejtve őrzött s hozzád haza talált lelkek számára eltett drága ajándékai.

Oh csak taníts is meg bennünket Istenünk, amaz akarásod megismerésére, hogy a hűséggel elvégzett élet minden munkái között Reád találva ide alant s majd oda fent is, — a mennyei polgárok igaz boldogsága vár reánk!

Te megígérted, hogy soha sem hagysz bennünket árvakul, — Úr Jézus Krisztus! A mai bucsuzás imádságra készítő órájában emeld fel szemeinket az Égre, hogy minden elválás után a boldog, újra való találkozás édes bizonyosságával legyen áldott az életünk. Ugy legyen! Ámen.

2. Farkas István püspök szívesen üdvözölvén a megjelenteket, felkéri a világi elnöki szék elfoglalására Zsóry György jelenlevő legidősebb egyházmegyei gondnokot s a rendkívüli közgyűlést elnöktársa nevében is megnyitja.

3. A gyűlési tagoknak hivatalosan összeállított és felolvasott névsorából elnökség a határozatképességet megállapítja, mely után

közgyűlés a megjelenteket igazolja s Kiss Ernő, Meczner Béla, báró Ragályi-Balassa Ferenc, Szalóczy Pál, Papp József, Szentmártoni Dániel, Görgey János, dr. Marton János bejelentett s igazolt elmaradását tudomásul veszi.

4. Farkas István püspök, lelkeszi elnök bejelenti, hogy a rendkívüli közgyűlés egyetlen főtárgya a Dókus Ernő főgondnok lemondásának ügye s az ezzel kapcsolatos intézkedés megtétele.

Lelke mélyéből, szívének fájó húrjain keresztül szólott beszéde a Vezér megmásíthatatlan visszavonulásáról, az isteni kegyelemnek Benne megbizonyított gazdag áldásáról a következőképen:

Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlés!

Még most is remegésben tartja szívünket az a döbentően váratlanul jött bucsulevél, melyet legutóbbi egyházkerületi közgyűlésünk színe előtt, keserves könnyhullások között, nekem kellett bemutatnom.

Dókus Ernő ur, egyházkerületünk senkihez sem hasonlíthatóan, tettetés nélküli, nagy szeretettel körülvett Főgondnoka, Vezére, öreg korával együtt járó, hanyatló erőire való hivatkozással, — főgondnoki állásáról való lemondását jelentette be, ez a hitvallásnak illő, történelmi okmányok közé kerülő bucsulevél. Az Olajfák hegyén árván maradott tanítványok busonghattak olyan igazi fájdalommal a felhők közé takartan, mennybe

távozó Mester után, mint amilyen forró, őszinte ragaszkodással hívtuk, vártuk vissza mi is, Isten e kedves emberét a vezéri székbe.

Sohasem felejttem, hogy férfi orcákon, szégyenkezés nélkül peregtek alá könnyeink a hír hallatára... De akkor még maradt legalább egy parányi reménykedés a számunkra abban, hogy az egyetakarással hozott, visszahívó, esdeklő kérésünkre talán meg fogja sajnálni a mi árvaságunkat az: Aki minket is olyan igazán tudott és tud is szeretni, minden időben!... Nem úgy lett!... Mint hajnali álom eltűnik ébredéskor, úgy lett semmivé a mi reménykedésünk is!...

Nagyrabecsült személye előtt való megjelenésünk, kérésünk, küldöttségjárásunk, az Egyetemes Egyház legmagasabb köreinek és intézményeinek vezetői és kiküldöttei részéről megnyilatkozó ünnepélyes marasztalások, — mind hiábavalók lettek. A Vezér: elhatározását megmásíthatatlannak jelentette ki!

Történetírók gyönyörűséges tiszte lesz majd összedezetni, bokrétába kötni: Isten e kedves emberének még földi életében az örökkévalóságba belenövését igazoló, nagy cselekedeteit.

Krisztus tiszta tudománya, az evangélium igazaiért küzdő, történeti és hitvallásos magyar református egyházunknak eszményképül adatott, Isten jókedvéből teremtetett remeke: Dókus Ernő. A Szentlélek Isten mindnyájunk láttára nyomta reá, eddigi élete munkáira, öntudatos hit, Haza és emberszeretettől áldva áldott életén keresztül, az istenfiúságra elrendelt s az Istenre rátalált igazán boldogok: égi jegyét!

Igazán Krisztusé! kinek szívében, amaz Igaznak: eszményei élnek és munkálnak.

A történelmi multtal dicsekedhető ősi nemesi család daliás sarja, aki ősöktől örökölt nemes levele mellett, egy szolgálatban és imádságban eltöltött hűséges élettel, saját szíve táblájára írott betűkkel, életével szerzi meg Isten előtt is kedves keresztyénsége nemes levelét. Emberektől tisztesség és méltóság koronájától megkoronázott s ő maga, mint alázatos Isten cselédje:

szelid, jóságos és alázatos. Paizs és páncélnál erősebb a hite és hűsége Krisztushoz s a Reá, mint örök fundamentumra épített intézményeinkhez!...

Napsütés, vagy vihar járjon utaink felett: neki mindegy. A bibliás hitű vezér, — történnék körülöttünk bármi! — mindent úgy fogad el Istenétől, mint aki bizonyosra tudja, hogy Isten minden akarása: Öröm-üzenet!...

Rendíthetetlenül hívó ember. Ősi magyar fajtánk, magyar hazánk s evangéliumi hitünk szerelmese, aki Istentől győzelemre, örök életre elrendelt küldetésünkben minden időkben hiszen.

Mint az imádságot, úgy szeretném bevésni gyermekeink, ifjaink szívébe, egyik bucsulevele evangéliumi magasságig emelkedő üzenését: „Egyházunk hajója átevez a mai rettentő viharon, zátonyok és szirtek halálos utjain, mert az Isten lelke lobog a parancsnoki hidon.“!...

Áldjad én lelkem az Urat, az ilyen hitvalló életért!

Az isteni kegyelem csodája ez az élet, — az Ő élete! Mind egyre feljebb és feljebb emelkedő: élethegyére maga kezével vezette őt az Isten!... És pedig oly kivételesen csodásan, hogy eddigi életével elért, tisztességségig: — minden új nap új cselekedeteiben, nagyobb lett tegnapi emberénél, s elme és szív fiatal maradt!

Sokan imádkozunk érte, hogy az a szív sokáig fiatal maradjon!...

Halkan, csendesen járt közöttünk, mint akivel csak áldani tud és akar minket az Isten. Ha szólt, ha kért, ha biztatott, ha feddett, mintha a Tábor hegyi fényesség szépségeiből ragyogott volna fel hajnalpirral égő orcáján át egy-egy szerteáradó, feléje hajló sugár; mintha szemeink láttára: felénk, felül emelte volna őt Isten keze, hogy felsudárodjék, magasra, mint a zászló!

Mennyi gyöngédség, figyelem és jóság áradott ebből az életből, afelé a már temetőben nyugvó Elnökvezér felé, akinek testi erőtelensége miatti gyöngeségét úgy el tudta takargatni, érette is munkálkodva, mint senki a világon.

Alma Mátért nem tud úgy szeretni senki, mint ahogy ő szereti az ősi iskolát. Feledhetetlen zsoldárként ott zsong, ott ringatózik a pataki diákok lelke mélyén az a nagyszerű riadó, amely jubiláris ünnepünkön, kuruc tárogatók bátor zengésű szavával igézetbe ejtett mindnyájunkat!...

Nekünk, a megtépett ruháju, sokszor méltatlanul bántott: lekipásztoroknak, tanítóknak, tanároknak, presbitériumoknak talán sohasem lesz olyan atyai jó barátja, mint amilyen ő volt!...

Nekem meg, sokszorosán okom van, mindenek halatára azt is kérni tőle, hadd hajtsam kezére könnytől ázott orcámat... Az én virágvasárnap utam virágos ösvényein át, a püspökszentelés imádságos óráin át elkísért a végig. Atölelt lelkével, megáldott imádságával, ünnepek ünnepévé tette számunkra igézetével azt a napot, hogy lelkével, tanácsadásaival: míg él, velünk marad!

A válasz fáj, — nagyon fáj. Szívünk remeg. Ne szégyeljük újra könnyeinket. Térben elváltunk egyidőre, de Istentől megtartott élete még hátralevő sok ránk-gondolásában: velünk marad.

Imádkozzunk érte, s bocsássuk el hát békességgel! Sok hosszú éveken át — Isten kegyelméből, dicsekedésül adott életén át tőlünk soha nem kért semmit: ő meg mindig adott, mindig csak adott!

Imádkozzunk érte, hogy sok-sok éveken át tartsa, áldja, védje őt az Isten: anyaszentegyházunk, édes hazánk áldott öröme!

Áldjad én lelkem az Urat, — Ő érette: örökké!

Püspök ur bejelentését egyházkerületi közgyűlésünk Önegyméltósága változatlan elhatározásáról, melyvel lemondását továbbra is fentartja, fájó szívvel, remegő lélekkel hallgatja s dr. Lengyel István lelkészi aljegyző előterjesztésében a lemondás tárgyában a következő határozatot hozta:

Egyházkerületi közgyűlés Püspök Ur bejelentéséből fájdalmas érzések közt vesz tudomást arról, hogy szeretve tisztelt főgondnoka, 21 éven át világi vezére, Dókus Ernő Ur Ónagyméltósága minden kérésünk ellenére is főgondnoki állásáról történt lemondását változatlanul fentartja s bár egyházkerületünk vallja, hogy főgondnokának testi- és lelki ereje magas kora mellett is töretlen, szellemének csillogása, amely fénylő sugaraival csak a közelmult hivatalos öröm- és gyászünnepélyeken ragyogott előttünk, ma is üde és friss, — a visszavonhatlannak jelzett lemondást, meghajolva Ónagyméltósága határozott és tiszteletet parancsoló akarata előtt, fájó szívvel elfogadja.

A búcsúzás pillanatában hálatelt szívvel fordul egyházkerületünk a gondviselő Istenhez, megköszönni kegyelmének drága bizonyosságát, azt a nagy áldást, hogy Dókus Ernő Ónagyméltóságát már kora ifjúságától fogva odavezette az anyaszentegyház hajójához, hogy ettől kezdve 60 éven át tömjéne javát a megáldoztatás és Istentől nyert szolgálat boldog örömével egyháza oltárán égesse el. Áldott életének ez a 60 esztendeje, a felsőzempléni egyházmegye világi aljegyzői állásától föl egészen a legmagasabb egyházi méltóságig, a tiszánineni egyházkerület főgondnoki állásán keresztül, az egyetemes konvent és országos zsinat világi elnöki tisztéig, egy darab történelem, egyházkerületünknek s egyetemes egyházunknak 60 éves történelme, amelyben az irányítás, vezetés, a történelmi szálak bogozése, — a Dókus Ernő nagy munkája volt. És bár az egyetemes egyház korán igénybevette s hosszú ideig meghasználta lelkének erőit, amint maga mondja az

egyetemes konventhez intézett klasszikus szépségű búcsúlevelében: „Boldog voltam, hogy a közalap szent filléreit gondolhattam, az özvegyek, árvák, elaggott szolgák gyámolító intézményének lehettem kulcs-tartója“, — Dókus Ernő Ónagyméltósága mégis a mienk, a tiszáninneri egyházkerületé volt és pedig nemcsak főgondnokságának 21 éve — a vezérségre való elhívásának ideje alatt, hanem ezt jóval megelőzően is, amióta egyházkerületünk tanácskozó asztala mellett helyet foglalt. Itt borult virágba hitéletének fája, hogy azután adja, hintse közénk áldott gyümölcseit. Itt szórta szét közöttünk lelke fénylő kincseit, hogy mindeneket meggazdagítson. Főgondnoki megnyitó beszédei ünnepi eseményszámbamenők, a lélek felüdülésének és meggazdagodásának áldott alkalmai voltak egyházkerületünk tagjai számára nemcsak retorikai szépségüknél, hanem gazdag tartalmuknál fogva is, amelyek, mint egyházpolitikai essayk, gazdag kútforrásai lesznek mindenkor egyházkerületünk történelmének. Mint elnök páratlan és pártatlan bölcsességgel, az egyházi ügyek minden ágazatában a legkimerítőbb otthonossággal és jártassággal vezette gyűléseinket. Vezéri méltóságának principiumai voltak: „elsőség a munkában és kötelességteljesítésben, nyugalom és biztosság a kormányzásban, erély és szilárdság a közügyek intézésében és vezérlésében, de egyszersmind jóságos indulat és emberszeretet minden irányban.“

Egyházkerületünk kormányrudját a legnehezebb időkben tartotta kezében s volt idő többiben is, amidőn e kormány mellett csak egymaga állott a legéberebb vigyázással s a nagy világégből egyház-

kerületünk hajóját — Trianon közbejötté miatt — megcsonkítottan ugyan, de töretlenül vezette ki a vészek és a viharok Scyllái és Charibdisei közül.

Fonjuk ma koszoruba tiszteletünk, szeretetünk, hálánk illatos virágait s ez el nem hervadó koszorúval övezzük fel az ő fenkölt homlokát s áldjuk a nagy Istent, hogy őt adta s nekünk adta fénylő szövétnekül, vezérül, dicsekedésül!

Neve ott ragyog nagy főgondnokaink közt is a legnagyobbak közt: a Szathmáry Királyok, Báji Patayak, Telekiek, Vayak közt.

A Vezér búcsut int kerületének, egyházkerületünk azonban nem búcsúzik, hiszen a Dókus Ernő szép lelkének gazdag tanításai, eszményei, alkotásai itt élnek, itt maradnak köztünk s hisszük, reméljük, hogy ő gazdag tapasztalatokon nyugvó tanácsaival, bölcs útmutatásaival segítségünkre lesz továbbra is.

A nagykegyelmű Isten, akinek Önagyméltósága egy hosszú szép életen át alázas, engedelmes szolgálja volt s akinek áldó kegyelmét boldogan érezte a részére adatott „szép örökségben“, tegye áldottá életének alkonyát s aranyozza be, hintse tele azt kegyelmének gazdagságával, adván neki még éveknek hosszú sorát teljes testi- és lelki erőben.

Amikor hálatelt szívvel írja be egyházkerületünk búcsúzó főgondnokának nevét a Tőle nyert kincsekért, javakért egyházkerületünk annáleseibe s biztosítja őt továbbra is szeretetéről, tiszteletéről, — egyben kéri is, hogy tartsa meg egész egyházkerületünket szintén mindenkor nagyrabecsült és hálásan érzett szeretetében, kegyességében és jóindulatában.

Közgyűlésünk elnökségével egyetemben felállással ad kifejezést a lemondás fölött érzett mélységes fájdalmának s a távozó Vezér iránti határtalan tiszteletének, szeretetének és Zsóry György h. főgondnok indítványának elfogadásával a Püspök Ur előterjesztését s a hozott határozatot jegyzőkönyve lapjain feljegyezni s Ónagyméltóságával közölni rendeli.

5. A megüresedett egyházkerületi főgondnoki állásra

közgyűlés a szavazást elrendeli, felhívja az egyházközségek presbitériumait, hogy szavazataikat f. évi július 1-ig adják be a püspöki hivatalba.

6. Elnökség jelenti, hogy dr. Révész Kálmán püspök elhunytával a b. Baldácsi alapítványi bizottságban egy rendes tagsági hely, Farkas Istvánnak püspökké választásával egy konventi lelkészi póttagsági hely s a miskolci leánygimnázium igazgatótanácsában egy igazgatótanácsosi hely üresedett meg, jelenti továbbá, hogy betöltetlenül áll dr. Regéczy József elhunytá óta az egyházkerületi alügyészi állás is. Kéri e megüresedett állásokra — részben a konvent felhívása folytán is — a választás megejtését.

Közgyűlésünk a b. Baldácsi alpitványi bizottságba rendes tagul: Farkas István püspököt, konventi lelkészi póttagul: Román Ernőt, a miskolci leánygimnázium igazgatótanácsába igazgatótanácsosul: ugyancsak Román Ernőt s az egyházkerületi alügyészi állásra: dr. Kovács Kálmánt választja meg, működésükre Istennek áldó kegyelmét kérvén.

7. Farkas István püspök megköszönve a gyűlési tagok szives részvételét, az Egek Urához intézett s a

távozó főgondnok életére áldást esdő bensőséges imád-
sága után a gyűlést berekeszti.

E jegyzőkönyvi pontok

a közgyűlés által hitelesítették.

K. m. f.

Zsóry György

*h. főgondnok,
világi elnök.*

Farkas István

*püspök,
lelkészi elnök.*

Dr. Lengyel István

egyházkerületi lelkészi aljegyző.
